

שני סוגי עדים: שעושים הענין בנוכחותם, שע"י נתברר שנעשה הענין. עדי פעולה ועדי בירור. דוגמא לדבר: עדים המעידים שהפקיד אחד אצל חברו פקדון, שהרג פלוני את הנפש אין פועלים מאומה בזה שהיו בעת המעשה כ"א מבררים שעשה פלוני ענין זה.

והנה לכאורה גם בעדי קדושין אפ"ל שזהו ענינם אבל באמת אינו כן כ"א הם חלק מענין הקדושין וכמו שצ"ל כסף טבעת ודעת האיש והאשה כן צ"ל נוכיות עדות כי זהו חלק מענין הקדושין. ובזה מובן מה שבשבעת העדות דאורייתא פטורים פסולי עדות דרבנן, משא"כ בקדושין (שו"ע אה"ע סמ"ב ס"ה) דצרכא גט מספק וכמו שהקשה הצ"צ שו"ת אה"ע סקכ"ד ותירץ דשאני שהע"ד דסו"ס לא היתה הגדתו מועלת כלום וההסברה בזה י"ל דפסולי עדות דרבנן היינו שאמרו רבנן שלא יתחשבו עם עדותן אבל לא שנשתנה עצם האדם (כמו שנשתנה ע"י שנעשה קרוב ע"י נשואין שנשתנה העצם) ולכן בשעה"ד שכל ענינם רק הבירור וזה שללו מהם שוב אין נשאר כלום ואין עליהם שם עדות כלל. משא"כ בקדושין שנוכחותם פועלת ועצמותם לא נשתנה.

גם בזה מובן דין חקו"ד בעדי קדושין דהנה ברמא (אה"ע מב ס"ד) פסק שא"צ חקו"ד. ובב"י שם שכ"ה דעת רוב הפוסקים. ואף שהצ"צ (שו"ת אה"ע קכ"ג) מדייק דדעת הרמב"ם אינו כן, אבל חסר שם סוף התשובה וגם בזה י"ל הטעם עדהנ"ל דהנה חקו"ד צ"ל כשהעדות היא על קודם הגמ"ד היינו קודם שנעשה הענין (הפס"ד) משא"כ כשמעידין שנגמ"ד בב"ד פלוני שא"צ חקו"ד גם בד"נ (רמב"ם סנ' ספ"ג). מכות ה-? וההסברה דחקו"ד מצינו שנצרכת לעשיית העצם אבל לא על הבירור. — ועפ"ז בקדושין דהעצם עושים העדים בעת הקידושין א"כ לאח"ז הוי ענין נוסף וכמו המעידין שנגמ"ד בב"ד פלוני (ועיין בכ"ז שו"ת הר"י מראג' ט"י).

ומוסר השכל מכהנ"ל. אמר הנביא (ישעי' מג, י) אתם עדי נאם ד' גו' אנכי אנכי הוי'. שכל עם ישראל הוא עד על שאני הוי'. והנה יש בזה ב' אופנים אופן הפחות עדי בירור היינו שכל בני מעדים שיודעים דור מפני דור עד מעמד ה"ס ס"ר שאנכי ה"א והוא שצוך כל התוהמ"צ וג"ז דבר גדול הוא אבל לגדולות מזה נוצר עם ישראל ונרמז במרו"ל (שבת ) האומר ויכולו כו' שותף במע"ב שישראל במעשיהם אינם רק

מפרסמים אלקותו בעולם אלא גם לוקחים חלק פעיל. בכל מע"ב שעושים הגשמיות כלי לאלקות.

מוסר השכל בחיי כאו"א שיטה שיסתפק בד"א שלו שמתנהג ע"פ התוהמ"צ ואינו פעל במה שחוץ מזה ולא זהו דרישת שיטת החסידות כי אמרו"ל כל ישראל ערבים זב"ז והסיסמא אהבת ישראל ולהתענין בכל עניניו באופן פעיל היינו ענין עצמי שבכל היותו הוא עושה וממשיך אלקות בעולם, החתונה היותר גדולה של האלקות וכל הבריאה. ובנ"י הם העדים שעושים חלקי מהקדושין, ולא רק לברר הדבר.

במקרה זה יש היסוד לתקוה בטוחה, שהזוג לא יסתפק בעמידה מן הצד ובירור בעלמא אלא על סמך מה שהורום וראו בבית הוריהם בעסקנות והפצת אור התוהמ"צ בכל סביבתם בטח גם הם ילכו בדרך זה ויבנו ביתם על יסודי התוהמ"צ עדי יבוא גו"צ ויוציאנו מן הגלות בגאולה האמתית ויליכנו לאה"ק תובב"א.

